

Podsumowanie wpływu projektu Dyrektywy IMD2 na rynek ubezpieczeniowy w Polsce

Opis zmiany proponowanej przez IMD2	Kogo dotyczy	Potencjalny wpływ implementacji IMD2
1. Rozszerzenie zakresu podmiotowego działania dyrektywy - art.1	Zakłady ubezpieczeń	<p>Wpłynie na zwiększenie kosztów jednorazowych (IT, szkolenia, procedury) oraz cyklicznych (IT, nadzór, archiwizacja) przez objęcie obowiązkami informacyjnymi i szkoleniowymi członków personelu zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego (np. ubezpieczyciele bezpośredni, pracownicy sprzedaży bezpośredniej).</p> <p>Brak informacji na temat pracowników banków sprzedających ubezpieczenia.</p> <p>Będzie częściowa możliwość porównywania z klasycznymi pośrednikami ubezpieczeniowymi (broker, agent)</p>
	Rejestrowani pośrednicy ubezpieczeniowi (brokerzy, agenci)	Brak wpływu
	Pozostali pośrednicy	<p>Wpłynie na zwiększenie kosztów jednorazowych (koszty zgłoszenia, IT, szkolenia, procedury) oraz cyklicznych (IT, nadzór, archiwizacja) przez objęcie obowiązkami podmiotów prowadzących obsługę roszczeń oraz wycenę szkód przez biegłych. Podmioty takie jak biura podróży, wypożyczalnie samochodów i firmy leasingowe sprzedające polisy ubezpieczeniowe dodatkowo przy sprzedaży usług po zmianie dyrektywy zostaną także objęte zakresem jej stosowania.</p> <p>Brak informacji na temat objęcia Dyrektywą IMD2 pracowników banków sprzedających ubezpieczenia.</p>
	Klienci	Wpłynie na polepszenie ochrony klientów przez objęcie obowiązkami informacyjnymi oraz obowiązkiem posiadania odpowiedniej wiedzy i umiejętności pracowników sprzedaży zakładów ubezpieczeń, portali sprzedających ubezpieczenia, doradców finansowych, biur podróży, firm

		<p>leasingowych, wypożyczalni samochodów, likwidatorów szkód, biegłych w zakresie wyceny szkód, itd.</p> <p>Większa przejrzystość i porównywalność informacji.</p>
	Organ nadzoru	Wpłyne na zwiększenie kosztów nadzoru podmiotów dodatkowo objętych działaniem Dyrektywy IMD2.
<p>2.Zmiana definicji pośrednictwa ubezpieczeniowego (reasekuracyjnego) i pośrednika ubezpieczeniowego (reasekuracyjnego) – art. 2</p>	<p>Zakłady ubezpieczeń</p>	<p>Wpłyne na zwiększenie kosztów jednorazowych (IT, szkolenia, procedury) oraz cyklicznych (IT, nadzór, archiwizacja) przez objęcie obowiązkami informacyjnymi zakładów ubezpieczeń direct oraz pracowników sprzedażowych.</p> <p>Będzie częściowa możliwość porównywania z klasycznymi pośrednikami ubezpieczeniowymi (broker, agent).</p> <p>Sprzedaż bezpośrednia zostanie usankcjonowana jako kanał dystrybucji. Jednak zmiana definicji pośrednictwa ubezpieczeniowego i zamiana „działalności polegającej na <i>wprowadzaniu...</i>” na „działalność polegającą na <i>doradzaniu...</i>” przy zdefiniowaniu „<i>doradztwa</i>” jako „<i>udzielenie klientowi rekomendacji, na jego żądanie lub z inicjatywy zakładu ubezpieczeń lub pośrednika ubezpieczeniowego</i>” będzie prowadziło do zatarcia tradycyjnej różnicy w postrzeganiu roli brokera ubezpieczeniowego jako pośrednika niezależnego, który faktycznie doradza klientowi i pośrednika zależnego (np. agenta), który doradzać nie mógł, tylko po prostu sprzedawał produkty reprezentowanego przez siebie zakładu/ów ubezpieczeń.</p>
	<p>Rejestrowani pośrednicy ubezpieczeniowi (brokerzy, agenci)</p>	<p>Zmiana definicji pośrednictwa ubezpieczeniowego i zamiana „działalności polegającej na <i>wprowadzaniu...</i>” na „działalność polegającą na <i>doradzaniu...</i>” przy zdefiniowaniu „<i>doradztwa</i>” jako „<i>udzielenie klientowi rekomendacji, na jego żądanie lub z inicjatywy zakładu ubezpieczeń lub pośrednika ubezpieczeniowego</i>” będzie prowadziło do zatarcia tradycyjnej różnicy w postrzeganiu roli brokera ubezpieczeniowego jako pośrednika niezależnego, który faktycznie doradza klientowi i pośrednika zależnego (np. agenta), który doradzać nie mógł, tylko po prostu sprzedawał produkty reprezentowanego przez siebie zakładu/ów ubezpieczeń.</p>

	Pozostali pośrednicy	Wpłynie na zwiększenie kosztów jednorazowych (koszty zgłoszenia, IT, szkolenia, procedury) oraz cyklicznych (IT, nadzór, archiwizacja) przez objęcie obowiązkami podmiotów prowadzących zawodową obsługę roszczeń, podmioty sprzedające polisy ubezpieczeniowe dodatkowo przy sprzedaży usług (np. biura podróży, wypożyczalnie samochodów, firmy leasingowe).
	Klienci	Zmiana definicji pośrednictwa ubezpieczeniowego i zamiana „działalności polegającej na <i>wprowadzaniu...</i> ” na „działalność polegającą na <i>doradzaniu...</i> ” przy zdefiniowaniu „ <i>doradztwa</i> ” jako „ <i>udzielenie klientowi rekomendacji, na jego żądanie lub z inicjatywy zakładu ubezpieczeń lub pośrednika ubezpieczeniowego</i> ” będzie prowadziło do zatarcia tradycyjnej różnicy w postrzeganiu roli brokera ubezpieczeniowego jako pośrednika niezależnego, który faktycznie doradza klientowi i pośrednika zależnego (np. agenta), który doradzać nie mógł, tylko po prostu sprzedawał produkty reprezentowanego przez siebie zakładu/ów ubezpieczeń. Zmniejszy się rozpoznawalność poszczególnych rodzajów pośredników ubezpieczeniowych.
	Organ nadzoru	Wpłynie na zwiększenie kosztów kontroli jakości doradztwa świadczonego przez podmioty objęte działaniem Dyrektywy IMD2.
3.Doprecyzowanie wymogów rejestracyjnych (pełna rejestracja, zgłoszenie) i wprowadzenie pojedynczego rejestru elektronicznego - art. 3 i 4	Zakłady ubezpieczeń	Brak wpływu ze względu na brak obowiązku ponownej rejestracji zakładów ubezpieczeń i ich pracowników na podstawie IMD2
	Rejestrowani pośrednicy ubezpieczeniowi (brokerzy, agenci)	Brak wpływu
	Pozostali pośrednicy	Wpłynie na zwiększenie kosztów jednorazowych (koszty zgłoszenia) przez objęcie obowiązkiem uproszczonej rejestracji (zgłoszenia) podmiotów prowadzących zawodową obsługę roszczeń, usługi w zakresie wyceny szkód, oraz podmioty takie jak np. biura podróży, wypożyczalnie samochodów i firmy leasingowe sprzedające polisy ubezpieczeniowe dodatkowo przy sprzedaży usług.
	Klienci	Zwiększenie bezpieczeństwa klientów i dostępu do informacji przez ujednoliczony system rejestracji

		i publikacji informacji z rejestru.
	Organ nadzoru	Wpłyne na zwiększenie kosztów nadzoru w zakresie utworzenia, prowadzenia i udostępniania pojedynczego rejestru elektronicznego. Ponadto wzrosną koszty kontroli spełniania wymogów zawodowych przez podmioty objęte działaniem Dyrektywy IMD2.
4. Doprecyzowania i zmiany wymogów zawodowych i organizacyjnych - art. 8	Zakłady ubezpieczeń	Wpłyne na zwiększenie kosztów jednorazowych (szkolenia, procedury) oraz cyklicznych (ustawiczne doskonalenie zawodowe) przez objęcie wymogami zawodowymi członków personelu zakładów ubezpieczeń prowadzących działalność w zakresie pośrednictwa ubezpieczeniowego (przede wszystkim zakłady ubezpieczeń direct, pracownicy sprzedaży bezpośredniej).
	Rejestrowani pośrednicy ubezpieczeniowi (brokerzy, agenci)	Częściowo wpłyne na koszty brokerów i multiagentów w zakresie podniesienia sumy gwarancyjnej ubezpieczenia OC o 12 % (wzrost minimalnej sumy gwarancyjnej z 1 000 000 euro na każde roszczenie/1500 000 euro na wszystkie roszczenia na odpowiednio 1 120 000 euro i 1680 000 euro). Możliwe dalsze koszty w zależności od definicji i wymogów w zakresie wiedzy i umiejętności pośrednika, które zostaną sprecyzowane w aktach wykonawczych.
	Pozostali pośrednicy	Wpłyne na zwiększenie kosztów jednorazowych (szkolenia, procedury) oraz cyklicznych (ustawiczne doskonalenie zawodowe) przez objęcie wymogami zawodowymi podmiotów prowadzących zawodową obsługę roszczeń, usługi w zakresie wyceny szkód, oraz podmioty takie jak np. biura podróży, wypożyczalnie samochodów i firmy leasingowe sprzedające polisy ubezpieczeniowe dodatkowo przy sprzedaży usług.
	Klienci	Zwiększenie satysfakcji i bezpieczeństwa klientów przez rozszerzenie obowiązków zawodowych o nowe podmioty świadczące czynności pośrednictwa ubezpieczeniowego oraz podniesienie sum gwarancyjnych w ubezpieczeniu OC brokerów i multiagentów.
	Organ nadzoru	Wpłyne na zwiększenie kosztów kontroli spełniania wymogów zawodowych przez podmioty objęte działaniem Dyrektywy IMD2.

5.Ustanowienie wymogu pozasądowego rozstrzygnięcia sporów z udziałem klientów - art. 13	Zakłady ubezpieczeń	Wpłynie na zwiększenie kosztów jednorazowych (szkolenia, procedury, obsługa prawna) oraz cyklicznych (obsługa prawna) przez ustanowienie wymogu zapewnienia uczestnictwa wszystkich zakładów ubezpieczeń w procedurach reklamacyjnych i odszkodowawczych w celu pozasądowego rozstrzygnięcia sporów na linii zakład ubezpieczeń - klient.
	Rejestrowani pośrednicy ubezpieczeniowi (brokerzy, agenci)	Wpłynie na zwiększenie kosztów jednorazowych (szkolenia, procedury, obsługa prawna) oraz cyklicznych (obsługa prawna) przez ustanowienie wymogu zapewnienia uczestnictwa wszystkich pośredników ubezpieczeniowych w procedurach reklamacyjnych i odszkodowawczych w celu pozasądowego rozstrzygnięcia sporów na linii pośrednik ubezpieczeniowy – klient.
	Pozostali pośrednicy	Wpłynie na zwiększenie kosztów jednorazowych (szkolenia, procedury, obsługa prawna) oraz cyklicznych (obsługa prawna) przez ustanowienie wymogu zapewnienia uczestnictwa wszystkich pośredników ubezpieczeniowych w procedurach reklamacyjnych i odszkodowawczych w celu pozasądowego rozstrzygnięcia sporów na linii pośrednik ubezpieczeniowy – klient.
	Klienci	W zależności od przyjętych rozwiązań krajowych w zakresie sądownictwa polubownego może się zwiększyć liczba spraw rozwiązanych za pomocą tego trybu i tym samym zmniejszyć liczba spraw kierowanych do tradycyjnych sądów. Dotychczas jednak „tryb polubowny” jest bardzo rzadko wykorzystywany ze względu na niechęć zakładów ubezpieczeń. Zwiększenie satysfakcji i bezpieczeństwa klientów.
	Organ nadzoru/ Państwo/Rzecznik Ubezpieczonych	Wpłynie na zwiększenie kosztów utrzymywania struktur „sądownictwa polubownego”. Może obniżyć koszt funkcjonowania „sądownictwa tradycyjnego”.
6.Wprowadzenie dodatkowych wymogów informacyjnych dla pośredników ubezpieczeniowych i		

		<p>problemy interpretacyjne. Ponadto w tym przypadku nie ma sensu używania dodatkowego pojęcia „prowizji warunkowych”¹, które niejako zawierają się w tak szerokiej definicji wynagrodzenia (zob. art. 17.1.g).</p> <p>Wymogi te prawdopodobnie spowodują:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmniejszenie przychodów prowizyjnych spowodowane większą rotacją klientów oraz wskaźnikiem ich odejść, - spadek liczby pośredników i koncentrację ich działalności, - zmniejszenie rentowności pośredników, - zmniejszenie inwestycji pośredników w polepszenie infrastruktury i jakości obsługi (np. w obsługę klienta, IT, szkolenia, itp.), - zmniejszenie zatrudnienia w pośrednictwie ubezpieczeniowym, - w długim okresie czasu pogorszenie jakości doradztwa ubezpieczeniowego, - zmniejszenie innowacyjności usług brokerskich.
	Pozostali pośrednicy	<p>Uprzywilejowana pozycja ze względu na zwolnienie z obowiązków wynikających z art. 17 w art. 4.4.</p> <p>„Asymetria informacji” może spowodować możliwość przejęcia części rynku od rejestrowanych pośredników.</p>
	Klienci	<p>W przypadku ubezpieczeń na życie (dział I) ze względu na wysokość wynagrodzenia (prowizji) oraz podobieństwo do produktów inwestycyjnych, jako że zakup takiego produktu stanowi</p>

¹ „Prowizja warunkowa” oznacza wynagrodzenie w formie prowizji, w przypadku której przypadająca do wypłaty kwota uzależniona jest od osiągnięcia uzgodnionych celów związanych z przedmiotem transakcji zawartej za pośrednictwem danego pośrednika między klientem a danym ubezpieczycielem – zob. art. 2. 10) projektu Dyrektywy IMD2.

		<p>długoterminową inwestycję spowoduje prawdopodobnie większą przejrzystość, porównywalność i dostępność do informacji.</p> <p>W przypadku ubezpieczeń non-life sytuacja wygląda inaczej. Wynagrodzenie jest zwykle niższe, a produkt pociąga za sobą mniejsze ryzyko. W większości państw UE konsumenci mogą zrezygnować z jednego produktu na rzecz innego – alternatywnego – produktu w bardzo łatwy i przystępny cenowo sposób. W praktyce może prowadzić do ograniczenia podaży usług pośrednictwa ubezpieczeniowego, w szczególności opłacanych dotychczas przez zakłady ubezpieczeń usług doradztwa oraz braku przejrzystości i porównywalności usług pośrednictwa przez otrzymywanie skomplikowanych nieujednoliconych informacji o wynagrodzeniu, przy jednoczesnym braku wiedzy na temat techniki kalkulacji i struktury składki (kosztu ubezpieczenia).</p> <p>Możliwa rezygnacja klientów z produktów o niskiej składce i wysokim wynagrodzeniu, ale dużym znaczeniu społecznym (np. ubezpieczenia masowe: turystyczne, szkolne, itp.)</p> <p>„Emocjonalne” podejście do informacji nt. wynagrodzeń pośredników spowoduje w krótkim okresie przejście klientów do pośredników o niższym wynagrodzeniu, ale nie koniecznie lepszej jakości (podejście ilościowe), co dopiero przy szkodach, szczególnie poważnych pozwala ocenić jakość porady i „wartość dodaną” usługi pośrednictwa ubezpieczeniowego. Może to spowodować zwiększenie ilości skarg na pośredników ubezpieczeniowych i jakość doradztwa.</p> <p>Zmniejszenie konfliktu interesów zależy od jakości i porównywalności informacji.</p>
--	--	--

	Organ nadzoru/ Państwo	Wpłyne na zwiększenie częstości i intensywności, a co za tym idzie kosztów kontroli spełniania zwiększonych wymogów informacyjnych, które dotychczas były przeprowadzane doraźnie i bardzo rzadko. ²
<p>6.3.Różnice w obowiązkach informacyjnych dotyczących pośredników i zakładów ubezpieczeń (art.17.3)</p> <p>6.4.Różnice w obowiązkach informacyjnych dotyczących pośredników rejestrowanych (art. 17) i działających na zasadzie zgłoszenia (art. 16 oraz art. 4.4)</p>	Zakłady ubezpieczeń	<p>Uprzywilejowana pozycja ze względu fakt, iż art. 17.1.d)e)f)g) oraz art. 17.2 ich nie dotyczy.</p> <p>„Asymetria informacji” przed zawarciem umowy ubezpieczenia, kiedy klient podejmuje decyzje co do wyboru „operatora” może spowodować przejęcie części rynku przez ubezpieczycieli bezpośrednich od rejestrowanych pośredników.</p> <p>Taki „konflikt interesów” istnieje także dzisiaj (np. na rynku ubezpieczeń kredytu kupieckiego czy grupowych ubezpieczeń młodzieży szkolnej³, gdzie dominuje sprzedaż bezpośrednia), ale w wyniku implementacji projektu Dyrektywy IMD2 może się zaostrzyć i rozszerzyć.</p>
	Rejestrowani pośrednicy ubezpieczeniowi (brokerzy, agenci)	<p>„Negatywna asymetria informacji” przed zawarciem umowy ubezpieczenia, kiedy klient podejmuje decyzje co do wyboru „operatora” może spowodować przejęcie części rynku przez ubezpieczycieli bezpośrednich lub pośredników działających na zasadzie zgłoszenia od rejestrowanych pośredników.</p> <p>Brak możliwości rzetelnego porównania wynagrodzeń pośredników rejestrowanych z ubezpieczycielami bezpośrednimi oraz pośrednikami działającymi na zasadzie zgłoszenia.</p>
	Pozostali pośrednicy	Uprzywilejowana pozycja ze względu na zwolnienie z obowiązków wynikających z art. 17 w art. 4.4.

² W 2011 roku KNF przeprowadził tylko 34 kontrole pośredników ubezpieczeniowych, z czego 19 kontroli dotyczyło zakładów ubezpieczeń i ich celem było sprawdzenie prawidłowości prowadzenia działalności agencyjnej zakładów w zakresie korzystania z usług agentów ubezpieczeniowych oraz 15 kontroli w miejscu prowadzenia działalności brokerskiej. Podstawowym celem kontroli było sprawdzenie, czy działalność podmiotu prowadzącego działalność brokerską jest zgodna z prawem oraz uzyskanym zezwoleniem. Zob. *Sprawozdanie z działalności Komisji Nadzoru Finansowego w 2011 roku*, s. 122- 123.

³ Zob. Decyzja Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Delegatura w Bydgoszczy Nr RBG -28/ 2011 z dnia 30 grudnia 2011 r., <http://www.uokik.gov.pl/>

		„Asymetria informacji” i „nieuczciwa konkurencja” może spowodować możliwość przejęcia części rynku od rejestrowanych pośredników.
	Klienci	Brak przejrzystości i porównywalności oferty w zakresie natury i wysokości wynagrodzeń między pośrednikami rejestrowanymi a ubezpieczycielami bezpośrednimi i pośrednikami działającymi na zasadzie zgłoszenia może spowodować dezorientację klientów. Pogorszenie jakości doradztwa.
	Organ nadzoru/ Państwo	Wpłynie na zwiększenie częstości i intensywności, a co za tym idzie kosztów kontroli spełniania zwiększonych wymogów informacyjnych, które dotychczas były przeprowadzane doraźnie i bardzo rzadko. Zwiększona liczba skarg spowodowana „asymetrią informacji” i „nieuczciwą konkurencją” między pośrednikami rejestrowanymi a ubezpieczycielami bezpośrednimi i pośrednikami działającymi na zasadzie zgłoszenia.